

Kælvning og malkning efter kælvning

- 6) Kælvninger kan foregå såvel inde som ude, men kræver opsyn
 - ✓ Kig på koen
 - ✓ Lad koen kælte i et område, hvor du passerer mange gange dagligt

Baggrund:

Tema 3: Kælvning og malkning efter kælvning

Hovedparten af de interviewede havde køerne til at kælte inde om sommeren, de få der lod køerne kælte ude, havde dem tæt på gården og nogle havde desuden køerne inde dagligt. Få skiftede procedure i løbet af sæsonen. Overordnet kan temaet derfor inddeles i 3 undertemaer: Kælver inde om sommeren, tilpasser det i forhold til vejr og årstid og kælver ude om sommeren.

- a) Kælver inde året rundt

Gruppen, der konsekvent havde køer til at kælte inde året rundt, begrundede det på forskellige måder. Nogle mente, at kalvene blev vilde og sværere at håndtere, hvis koen kælvede udenfor. Andre angav, at der var risiko for dårligt opsyn på marken, i forhold til at have dem indenfor i en boks. En enkelt beskrev det med, at det at skulle hente kalve ind nemt kunne tage to mands tid. En anden forklarede, at det handlede om kalvens sikkerhed, set i forhold til angreb fra hunde eller ræve, og som kun ved uheld havde køer der kælvede ude:

Vi har døjet lidt med hund og ræv. Vi har faktisk her i år måttet aflive en kalv, der var bidt i bagi. (De havde ikke fået koen ind i tide, og kalven var faldet uden for hegnet, hvor koen ikke kunne beskytte den. (9)

En landmand begrundede det med bedre opsyn:

Det er noget med at observere nok. Altså herinde der ser vi jo de dyr (...) måske 20 gange på en dag, altså dem der går igennem, og flytter køer og alt det der. Hvor du, når de er ude på marken, måske ser dem to gange. Det vil sige, at der er ti gange mere observation og kontrol, og alt andet end lige skulle det også gerne ende ud med

*et bedre resultat med at fange dem før, så det er noget med opsyn og management.
(11)*

b) Tilpasser det i forhold til vejr og årstid.

Få landmænd praktiserede forskellige procedurer hen over sommeren. En havde generelt køerne til at kælvne ude om sommeren, men svarede:

Ja nu (i august) tager vi dem jo ind i kælvningsboks, men indtil det begyndte at regne så meget, så har de kælvnet ude i 99% af tilfældene. (6)

En anden landmand havde forskellige procedurer for sommerkælvninger. Han havde gjort det til en fast procedure, at skifte fra kælvninger ude, til kælvninger inde, midt i græs sæsonen. I forbindelse med, at han havde store problemer med mælkefeber, havde han fået rådgivning af sin fodringskonsulent. Fodringskonsulenten mente, at de mange tilfælde af mælkefeber om efteråret skyldtes græsset, og landmanden svarede derfor:

Jamen her de sidste to år, når vi kommer her til efteråret, når de begynder at nærme sig kælvning, cirka 10 dage før. Så bliver de simpelthen taget af græsset, og så kommer de ind i en boks. Og så får de ensilage i stedet for. Majs. (10)

Samme landmand havde køer og kalve til at gå sammen op til en måned, om sommeren på græsmarken, og om vinteren i en boks med dybstrøelse, samtidig med at køerne blev malket to gange dagligt. Han sagde om denne lidt utraditionelle måde, at han valgte at gøre det, fordi han døjede med Rota-Corona virus hos kalvene.

Løsningen er så blevet at der er et dybstrøelsesareal ved siden af robotterne. Der kommer de over, når de er et døgn gamle, minimum. Navlen skal simpelthen være tør inden den kommer ind i fællesboksen. Der kan der så gå op til 15 nykælvere. Med kalve. Så får de lov til at gå en måned somme tider. Mellem 14 dage og en måned, får de lov at gå sammen med deres mor. Og så går de bare ind i robotterne en eller to gange i døgnnet. Alt efter hvor meget hun giver. En kvie giver som regel ikke så meget. Hun kan nøjes med en gang. Men en gammel ko skal som regel ind to gange om dagen i robotterne og så tilbage til kalvene. Så er jeg ude over problemet med Rota-corona virus og jeg får nogle fantastisk flotte kalve. Det koster godt nok også noget i mælk. Men jeg ser det som en god investering. (10)

c) Kælver ude om sommeren

Få landmænd lod køerne kælve ude om sommeren. En enkelt landmand, som havde goldkøerne gående sammen med de lakterende køer den sidste uge inden kælving, og som havde de lakterende køer ude dag og nat og kun inde til malkninger, sagde:

De kælver alle samme udenfor om sommeren. Det er mere fordi, at de selvom det er gamle køer, når de kommer ind, skal de finde deres plads igen. Hele systemet bliver ødelagt, når de kommer ud af holdet. (...): De kommer ud og ind sammen med de andre og der er masser af plads. Alligevel skal de finde deres plads, og de andre skal acceptere at de er tilbage. (2)

En landmand beskrev hans beslutning om at lade køerne kælve ude med:

Jamen det er fint, fordi der har de altid fodfæste. Og det er naturligt for dem. (10)

Fra: Diskussionen

Rådgiverne så ingen problemer med, at kælvingerne foregår ude, men anbefalede, at goldkøer tæt på kælving er inde om natten, fordi det gør det nemmere at holde koen under opsyn.